

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни/освітнього компоненту	Психологія управління
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3,0 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	МАКСИМЮК Тетяна Петрівна кандидат психологічних наук, доцент
CV викладача (in) на сайті кафедри	https://psuhologia.rshu.edu.ua/kafedra/kafedra-vikovoï-ta-pedahohichnoi-psykholohii/sklad-kafedri/9-uncategorised/117-bereziuk-tetiana-petrivna
E-mail викладача:	tetiana.maksymiuk@rshu.edu.ua

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія управління» є формування компетенцій у здобувачів вищої освіти в контексті психологічних аспектів процесу управління, закономірностей соціальної взаємодії в організації та застосуванні методів психологічного дослідження в роботі з персоналом. Вивчення навчальної дисципліни надає ряд наступних *можливостей та переваг: розвиток аналітичних здібностей* (розвиток власних аналітичних навичок у процесі аналізу різних практичних ситуацій з врахуванням психологічних аспектів та прийняттям обґрунтованих управлінських рішень); *здатність адаптації до різних стилів керівництва* (вивчення різних стилів керівництва, розуміння їх впливу на професійне середовище); *розуміння психосоціальних аспектів організаційного середовища* (глибше розуміння психосоціальних особливостей в організаціях: міжособистісні відносини, групова динаміка та ментальність колективу); *вдосконалення ефективності комунікації* (розвиток вмінь ефективного спілкування в організаційному середовищі, що є ключовим фактором успішного управління).

Згідно вимог освітньо-наукової програми здобувачі вищої освіти у процесі вивчення вибіркової компоненти можуть набути таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері наукової психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів, характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК09. Здатність працювати в команді.
- ЗК12. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою як усно, так і письмово, поважати різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- СК01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК05. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК07. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК12. Здатність застосовувати знання психологічних механізмів функціонування, розвитку та формування психічних явищ, генезису особистості, її діяльності та індивідуальних особливостей.

Освітньо-науковою програмою передбачено досягнення наступних *програмних результатів навчання (ПР)*:

ПР01. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР02. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР04. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психологічна структура управлінської діяльності

Тема 1. Теоретичні основи психології управління

Предмет, об'єкт і завдання психології управління. Джерела виникнення психології управління. Науково-методологічні підходи у галузі управління. Структура, функції та основні категорії психології управління. Організаційна психологія як сполучна ланка між фундаментальним знанням і фактичною управлінською діяльністю. Методологія і методи психології управління. Місце психології управління серед інших психологічних дисциплін.

Тема 2. Наукова проблематика особистості в організації

Соціальна позиція та роль особистості в організації. П концепція «діючої особистості». Роль соціальної позиції працівника як сукупність професійно-кваліфікаційних компетентностей. Поняття «позиція особистості». Соціальне значення особистості в організації. Функціональна роль особистості в колективі. Самооцінка та рівень домагань особистості в управлінських відносинах. Зміст соціальних норм поведінки особистості як об'єкта управління.

Тема 3. Психологія управлінської діяльності: лідерство і керівництво в організації

Психологічні особливості управлінської діяльності. Об'єкт та суб'єкт управління. Соціально-психологічні феномени в системі управлінських відносин. Управління, влада та вплив. Види влади. Джерела влади. Ефективність управління. Основні функції управлінської діяльності. Лідерство і керівництво в організації. Керівник як суб'єкт управління. Типологія стилів керівництва. Індивідуальні стилі керівництва. Типи керівників у практиці вітчизняних ділових стосунків. Якості і риси керівника, що досягає успіху. Причини неуспішного керівництва

Тема 4. Науково-психологічні підходи в дослідженні системи управління

Теорія «рис лідерства» в управлінні. Теорія функцій лідера. Концепція лідерства. Ситуаційна теорія лідерства Ф. Фідлера. Головні положення «ситуаційної теорії» П. Херсі. Кількісна оцінка стилю керівництва К. Вернера.

Тема 5. Психологічні аспекти групової динаміки як основи формування колективу організації

Згуртованість колективу: сутність, стадії. Психологічна сумісність працівників в системі управління. Соціально-психологічні особливості колективу як об'єкту управління. Фактори впливу на ефективність управління груповим колективом. Групова компетентність.

Змістовний модуль 2. Організаційно-психологічні процеси в управлінні

Тема 6. Організація в системі управління як соціотехнічної системи

Поняття організації. Розвиток організацій та їх загальні характеристики. Організаційне оточення. Формування організації. Структура організації. Функціонування організації: диференціація та інтеграція. Ключові елементи організації (Г. Мінцберг). Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації. Міжгрупові проблеми в

організаціях. Прояви внутрішньогрупового фаворитизму і аутгрупової дискримінації в організації.

Тема 7. Загальна характеристика роботи та робочого середовища

Персональний розвиток в організації. Поведінка людини в організації. Посадова модель поведінки. Проблеми та способи встановлення взаємодії людини та організації. Професійний стрес: види та причини його виникнення і протікання. Методика подолання та уникнення стресу. Задоволеність роботою і організаційна поведінка.

Тема 8. Психологічні основи мотивації та задоволеність працею

Теоретичні аспекти питання мотивації. Психологічна структура мотивації. Теорії мотивації. Змістовні (диспозиційні) теорії. Процесуальні (когнітивні) теорії мотивації. Модель процесу мотивації. Мотиваційна структура у сфері управління. Групи мотивів в управлінській діяльності. Поняття «мотиваційного клімату» в управлінні. Задоволеність роботою і поведінка в організації. Ставлення до праці. Системи стимулювання працівників. Ефективність праці і трудова мотивація.

Тема 9. Психологія організаційної культури

Визначення організаційної культури, її функції, ознаки і типи. Поняття «організаційний клімат». Організаційна (корпоративна) культура. Елементи та рівні організаційної культури. Ключові характеристики організаційної культури (С. Робіне). Суб'єктивні та об'єктивні елементи організаційної культури. Культурологічне лідерство. Теоретичні підходи та методи оцінки корпоративної культури. Етнографічний підхід. Типи організаційної культури. Розвиток неформального спілкування в організації.